

PATVIRTINTA
Trakų r. Lentvario Henriko Senkevičiaus
gimnazijos direktoriaus 2023 m. birželio 5 d.
įsakymu Nr. V-175

KRIZIŲ VALDYMO TRAKŲ R. LENTVARIO HENRIKO SENKEVIČIAUS GIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Krizių valdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja krizių valdymą Lentvario Henriko Senkevičiaus gimnazijoje (toliau – Gimnazija), krizių valdymo grupės narių funkcijas, darbo organizavimą ir institucijų bendradarbiavimą.

Krizių valdymo **tikslas**:

2.1. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą;

2.2. užtikrinti, kad ugdymo procesas ugdymo įstaigoje kuo greičiau grįžtų prie įprastos tvarkos.

Krizių valdymo gimnazijos koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra Gimnazijos komanda, kuri bendradarbiauja su Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), Trakų rajono savivaldybės pedagogine – psichologine tarnyba (toliau – TPPT), Trakų r. savivaldybės švietimo ir sporto skyriumi ir kitomis institucijomis pagal poreikį.

Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt.;

4.2. **krizė gimnazijoje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę ugdymo įstaigos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme mokykloje, susišaudymas ugdymo įstaigoje, gaisras mokykloje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt.;

4.3. **krizės valdymas gimnazijoje** – koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka gimnazijos komanda pasitelkus VGK, esant būtinybei kitas institucijas, siekiant įveikti krizės sukeltas pasekmes ir teikti gimnazijos bendruomenei veiksmingą pagalbą;

4.4. **krizių valdymo komanda gimnazijoje** – nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų ar auklėtojų atstovai, turintys krizės valdymui reikiamų gebėjimų;

4.5. **krizės valdymo vadovas** – gimnazijos direktorius, kuris koordinuoja krizės valdymą gimnazijoje ir bendradarbiauja su kitomis institucijomis pagal poreikį;

4.6. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;

4.7. **savižudybės krizės prevencija** – veiksmai, kuriuos atlieka gimnazijos administracija kartu su gimnazijos psichologu ir socialiniu pedagogu siekdami suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

II SKYRIUS KRIZIŲ VALDYMO UGDYMO ĮSTAIGOJE ORGANIZAVIMAS

5. Krizės valdymą gimnazijoje organizuoja krizių valdymo komanda, patvirtinta direktoriaus įsakymu.

6. Gimnazijos krizių valdymo komandą sudaro:

6.1. komandos vadovu yra gimnazijos direktorius,

6.2. už psichologinės ir socialinės pagalbos organizavimą ir teikimą atsako Gimnazijos psichologas, soc. pedagogas,

6.3. už komunikaciją atsako direktoriaus pavaduotojas ugdymui,

6.4. už saugumą atsako direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams,

6.5. už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą atsakingas visuomenės sveikatos priežiūros specialistas.

7. Komandos paskirtis krizės metu: įveikti krizės sukeltas problemas, užtikrinti bendruomenei veiksmingos pagalbos teikimą, atkurti įprastą veiklą ugdymo įstaigoje.

8. Gimnazijos komanda krizės valdyme atlieka šias funkcijas:

8.1. kartu su VGK parengia preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato krizės valdymo veiksmus (1 priedas);

8.2. įvykus krizei kartu su VGK rekomenduojama, konsultuojantis su Gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija ir psichologinės pagalbos teikėju, peržiūrėti preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertina Gimnazijos turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus, prireikus, išskviečia psichologinės pagalbos teikėją, reguliariai aptaria esamą krizės situaciją ir tolesnius krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą:

8.2.1. koreguoti krizės valdymo veiksmų planą;

8.2.2. sustabdyti krizės valdymo veiksmus. Sustabdžius krizės valdymo veiksmus aptaria krizės valdymo eigą ir numato postvencinius veiksmus.

III SKYRIUS

KRIZIŲ KOMANDOS NARIŲ FUNKCIJOS

9. Gimnazijos komandos narių funkcijos:

9.1. Gimnazijos komandos **vadovas:**

9.1.1. vadovauja Gimnazijos komandos darbui;

9.1.2. užtikrina, kad, nesant kurio nors Gimnazijos komandos nario, jo funkcijoms krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas Gimnazijos darbuotojas;

9.1.3. užtikrina, kad Gimnazijos komandos nariams dalyvaujant krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti;

9.1.4. rūpinasi, kad Gimnazijos komandos nariai ir kiti Gimnazijos darbuotojai, paskirti jų funkcijoms krizės valdyme atlikti, įgytų krizės valdymo kompetencijų ir nuolat (ne rečiau kaip kartą per metus po 4 akademinės valandas) tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;

9.1.5. inicijuoja Gimnazijos komandos posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti. Gimnazijos komandos posėdžiai krizės valdymo organizaciniam klausimams (Gimnazijos komandos narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kita) aptarti organizuojami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus;

9.1.6. įvykus krizei, nedelsiant informuoja Gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, prireikus – kitas institucijas (savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ar kitas);

9.1.7. įvykus krizei, susisiekiama su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta Gimnazijos bendruomenei (Gimnazijos administracijai, mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

9.1.8. krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę Gimnazijos komandą ir VGK;

9.1.9. informuoja Gimnazijos administraciją ir mokytojus apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę Mokyklos darbuotojams, užtikrina, kad mokytojai nedelsiant (ne vėliau kaip kitą ugdymo dieną) vienu metu, mažoms mokinių grupėms (klasėse) praneštų informaciją apie krizę. Esant poreikiui, pateikia informaciją žiniasklaidai;

9.1.10. iškvietus psichologinės pagalbos teikėją (-us), informuoja Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją;

9.1.11. mokinio ir (ar) Mokyklos darbuotojo mirties atveju pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems.

9.1.12. pateikia krizes valdymo eigos lapą (1 priedas) ne vėliau kaip per 2 valandas nuo krizės identifikavimo Savivaldybes krizių valdymo komandai.

9.2. Socialinis pedagogas ir psichologas:

9.2.1. įvykus krizei, vertina situaciją Gimnazijoje (labiausiai krizės paveiktus Mokyklos bendruomenės narius, bendrą Gimnazijos bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir Mokyklos vidinius resursus, reikalingus psichologinei pagalbai teikti;

9.2.2. bendradarbiaudamas su Gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija organizuoja psichologinės pagalbos Gimnazijos bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);

9.2.3. labiausiai krizės paveiktiems Gimnazijos bendruomenės nariams siūlo psichologinę-socialinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir (ar) teikia psichologinę pagalbą Gimnazijos bendruomenės nariams (rengia pokalbius su Gimnazijos bendruomenės nariais, konsultuoja Gimnazijos bendruomenės narius individualiai ar grupėmis).

9.3. Direktorius pavaduotojas ugdymui:

9.3.1. reguliariai atnaujina Gimnazijos komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą Gimnazijos komandos nariams ir Gimnazijos bendruomenei;

9.3.2. bendradarbiaudamas su VGK, psichologinės pagalbos teikėju (-ais) ar Gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija ir Gimnazijos komandos vadovu, parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas Gimnazijos bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją Gimnazijos komandos vadovui;

9.3.3. konsultuoja Gimnazijos komandos vadovą, mokytojus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir žiniasklaidą;

9.3.4. paruošia informaciją apie krizę ir praneša mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

9.3.5. vertina bendravimo su žiniasklaida efektyvumą;

9.4. Direktorius pavaduotojas ūkio reikalams:

9.4.1. esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme Gimnazijos bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių Gimnazijos bendruomenės narių saugumą, ir informuoja Gimnazijos komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

9.4.2. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą.

9.5. Visuomenės sveikatos specialistė:

9.5.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei Gimnazijos bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus Gimnazijos bendruomenės narius, inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą ir informuoja Gimnazijos komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

9.5.2. rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmajai medicininei pagalbai suteikti;

9.5.3. numato vietą (-as) Gimnazijos, kur galėtų būti teikiama pirmoji medicininė pagalba;

9.5.4. po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.

9.6. Klasių vadovai ir mokytojai:

9.6.1. rengia pokalbius klasėse, kurių metu praneša pateiktą informaciją apie krizę, atsako į mokinių klausimus;

9.6.2. sudaro galimybę mokiniams laisvai reikšti emocijas;

9.6.3. identifikuoja mokinius, kuriems reikia pagalbos;

9.6.4. vykdo užsiėmimus, švelninančius patirtą traumą (meninės veiklos, muzikos, rasinių rašymo);

9.6.5. palaiko ryšius su tėvais.

10. Mokyklos Krizės komanda numato preliminarų veiksmų planą, įvykus Krizei:

- 10.1. Nedelsiant po įvykio:
 - 10.1.1. sukviesti Krizių komandą, prisiminti kiekvieno funkcijas ir atsakomybę;
 - 10.1.2. prieš prasidedant pamokoms, sukviesti mokytojų pasitarimą, kurio metu instrukuoti mokytojus apie tai, kaip reikėtų pateikti informaciją mokiniams;
 - 10.1.3. pateikti rekomendacijas, kaip padėti vaikams reikšti emocijas ir reaguoti į įvykį;
 - 10.1.4. suteikti informaciją apie tai, kur ir kaip bus teikiama pagalba;
 - 10.1.5. suteikti neatidėliotiną pagalbą tiems, kuriems jos labiausiai reikia;
 - 10.1.6. pirmosios dienos pabaigoje aptarti pagrindinius dienos įvykius, numatyti svarbiausius kitos dienos veiksmus.
- 10.2. Kitą dieną
 - 10.2.1. organizuoti tolesni pagalbos teikimą mokyklos bendruomenės nariams;
 - 10.2.2. vykdyti šviečiamąją veiklą, slopinti gandus;
 - 10.2.3. aptarti tėvų informavimą ir prevencinio švietimo klausimus;
 - 10.2.4. dienos pabaigoje aptarti pagrindinius įvykius, numatyti tolesnius veiksmus.
- 10.3. Vėlesnėmis pirmosios savaitės dienomis:
 - 10.3.1. organizuoti trumpus esamos situacijos aptarimus;
 - 10.3.2. tęsti numatytą pagalbos priemonių įgyvendinimą.
11. Krizių komandai nusprendus, kad situacija normalizavosi, mokyklos krizes valdymo veikla nutraukiama.
12. Gimnazijos Krizes komanda, įgyvendinusi krizes valdymo mokyklos plane numatytus veiksmus, įvertina krizes valdymo mokykloje veiksmą sėkmingai ir priima reikiamus sprendimus bei koreguoja krizes valdymo mokykloje veiksmų planą. Užpildoma krizės valdymo gimnazijoje ataskaitos formą (2 priedas).

IV SKYRIUS SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

13. Bet kuris gimnazijos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio, auklėtinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti gimnazijos psichologą arba jo nesant socialinį pedagogą. Nesant šių specialistų, informuojamas gimnazijos direktorius arba VGK pirmininkas.
14. Gimnazijos direktorius įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindamas su VGK pirmininku.
15. Kai įtariama, kad mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai/globėjai ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais. Prireikus informuojamas Trakų r. savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyrius ir derinami veiksmai vaiko saugumui užtikrinti. Sudaromas pagalbos teikimo planas mokiniui (3 priedas).
16. Esant savižudybės krizei, tęstinę pagalbą teikia psichikos sveikatos specialistai.
17. Apie kitų gimnazijos bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jo įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia gimnazijos krizių komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais/globėjais.
18. Mokinio tėvams/globėjams atsisakius pagalbos mokiniui ar auklėtiniui, esančiam savižudybės krizėje, gimnazijos krizių komanda apie tokį atvejį informuoja Trakų r. savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyrių.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Visi pagalbą krizinėje situacijoje gimnazijai teikiantys specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažiedžiant vaiko teises ir teisėtą interesą.
-

KRIZĖS VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS

Trakų r. Lentvario Henriko Senkevičiaus gimnazija

(Mokyklos pavadinimas)

2023 m. spalio 2 d.

(data)

1. Mokyklos bendruomenės narys, gavęs informaciją apie krizę mokykloje, nedelsdamas informuoja **Mokyklos komandos vadovą:**

Eveliną Solovjovą (gimnazijos direktorė), +370 671 62446

Jam nesant, jo įgaliotą atstovą: Angeliną Naruševičienę (direktorės pavaduotoja ugdymui) +370 692 15 434

2. Mokyklos komandos vadovas susisieikia su nukentėjusiojo asmens artimaisiais ir (ar) policija patikslina krizės faktus (kas, kur ir kada įvyko) ir informaciją, kuri galėtų būti pateikta Mokyklos bendruomenei.

3. Mokyklos komandos vadovas nedelsdamas sušaukia Mokyklos komandos ir Komisijos posėdį.

Mokyklos komandos narių vardai, pavardės, telefono Nr., funkcijos krizės valdymo metu:

1. Angelina Naruševičienė, direktorės pavaduotoja ugdymui, +370 692 15 434;

2. Diana Malachovskienė, socialinė pedagogė, +370 645 28 180;;

3. Viktorija Danilovienė, psichologė, +370 624 58 634;

4. Sergej Volkov, direktorės pavaduotojas ūkio reikalams, (8 5) 282 9290;

5. Dominyka Vyšniauskaitė, visuomenės sveikatos specialistė, +370 695 44380.

4. Mokyklos komandos vadovas informuoja apie krizę Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją.

Įstaigos pavadinimas: Trakų rajono savivaldybė

Kontaktinio asmens vardas, pavardė, telefono Nr., el. paštas: Natalija Šidlauskienė, (8 528) 55 603, natalija.sidlauskiene@trakai.lt

5. Mokyklos komanda kartu su Komisija posėdžio metu aptaria šiuos klausimus (priklausomai nuo konkrečios krizės situacijos posėdžio darbotvarkė gali būti papildyta įtraukiant kitus aktualius klausimus arba sutrumpinta, jei kai kurie klausimai neaktualūs konkrečios krizės situacijoje):

5.1. Įvertina krizės paveiktų asmenų grupes (kurie Mokyklos bendruomenės nariai gali būti labiausiai paveikti);

Labiausiai krizės paveiktos asmenų grupės: gimnazijos mokiniai, mokytojai, tėvai, darbuotojai.

5.2. Įvertina turimus psichologinės pagalbos Mokykloje resursus, jei jų nepakanka, kreipiamasi į psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir informuoja Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją.

Psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) vardas, pavardė, telefono Nr., el. paštas: Trakų r. savivaldybės pedagoginė psichologinė tarnyba, (8 528) 41 001, rastine@trakuppt.lt

5.3. Sutaria, kokia informacija apie krizę ir jos valdymo veiksmus bus pateikiama atskiroms Mokyklos bendruomenės grupėms (mokiniams, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokyklos darbuotojams, žiniasklaidai). Taip pat sutaria, kas, kada ir kokia forma pateiks parengtą informacinį tekstą;

5.4. Esant būtinybei sprendžia apie papildomų civilinės saugos ir (ar) greitosios medicinos pagalbos priemonių reikalingumą (policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos iškvietimą (bendrosios pagalbos telefonu 112));

5.5. Svarsto būtinybę informuoti apie krizę kitas įstaigas ar institucijas (pvz., Vaiko teisių apsaugos skyrių, kitas mokyklas, kurias gali paveikti krizė ar kt.) ir bendradarbiauti su jomis organizuojant ar vykdant krizės valdymo veiksmus;

5.6. Mirties atveju aptaria dalyvavimą laidotuvėse (visi mokyklos bendruomenės nariai turi būti informuoti apie laidotuvių laiką ir vietą; laidotuvėse dalyvauja tik norintys mokyklos bendruomenės nariai);

5.7. Atsižvelgus į konkrečios krizės aplinkybes ir remiantis posėdžio metu priimtais sprendimais kartu su VGK, rekomenduotinai konsultuojantis su Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija ir psichologinės pagalbos teikėju (-ais), tikslina preliminarų krizės valdymo veiksmų planą;

5.8. Numato kito Mokyklos komandos posėdžio vietą ir laiką.

6. Apie krizę informuojama Mokyklos bendruomenė.

7. Labiausiai nukentėjusiems asmenims teikiama psichologinė ir (ar) kita pagalba.

8. Pasirūpinama, kad visiems Mokyklos bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie psichologinės pagalbos galimybes.

9. Mokinio ar kito bendruomenės nario mirties atveju pasirūpinama, kad jo vardas, pavardė būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių, pasirūpinama mirusiojo daiktais.

10. Mokyklos komanda reguliariai aptaria krizės valdymo veiksmų eigą, veiksmingumą, prireikus keičia, koreguoja krizės valdymo veiksmų planą.

KRIZĖS VALDYMO GIMNAZIJOJE ATASKAITA

Ugdymo įstaiga:.....

Traumuojantis įvykis: data, įvykio pobūdis

Informacijos apie įvykį šaltinis (kas informavo apie įvykį?)

Kada ir kokias įstaigas ugdymo įstaiga informavo apie įvykį:.....

Pagalbos teikėjai:.....

Aktyvios pagalbos teikimo pradžia:.....

Aktyvios pagalbos teikimo pabaiga:.....

Pagalbos priemonės/veiksmai bendruomenei:

	Aprašymas
Informacijos apie įvykį tikslinimas, pranešimų rengimas ir platinimas, situacijos ugdymo įstaigoje įvertinimas, pirminis pagalbos gavėjų ir teikėjų nustatymas, nuolatinis situacijos stebėjimas, pagalbos priemonių tikslinimas	
Mokiniams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Tėvams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Ugdymo įstaigos kolektyvui (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Sunkumai teikiant pagalbą	

Rekomendacijos dėl galimų prevencijos priemonių įgyvendinimo siekiant spręsti pastebėtas rizikas pagalbos teikimo metu:

.....
TPPT koordinatorius (parašas)

gimnazijos komandos koordinatorius (parašas)

